

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: W. Š., s. r. o.**, zastoupen JUDr. Kateřinou Pavlíkovou, advokátkou, se sídlem Údolní 37, Brno, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, detašované pracoviště České Budějovice**, se sídlem Ant. Barcala 1461, poštovní schránka 13, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 2 Cad 60/2004 - 30 ze dne 7. 6. 2004,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** České správě sociálního zabezpečení **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Platebním výměrem č. 60/1740/02, vydaným Okresní správou sociálního zabezpečení v Českých Budějovicích dne 15. 7. 2002, byla žalobci uložena povinnost uhradit dlužné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti ve výši 271 721 Kč a penále z tohoto dlužného pojistného 201 947 Kč, celkem tedy 473 668 Kč. K odvolání žalobce Česká správa sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) rozhodnutím ze dne 20. 2. 2004, č. j.: ČSSZ 117/2004 – 6002/Mls, odvolání žalobce zamítla a platební výměr potvrdila s odůvodněním, že jednatel společnosti je účasten nemocenského pojištění podle § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, neboť vykonává činnost v České republice jako jednatel společnosti s ručením omezeným, když není v pracovněprávním vztahu ke společnosti, ale vykonává pro ni práci, za kterou je společností odměňován.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž především namítl, že jednatel společnosti G. S., vykonává podle mandátní smlouvy práci pro žalobce v Rakousku, přičemž společnost je řízena a spravována z místa svého sídla prostřednictvím M. D., a to na základě plné moci. Přítomnost jednatele žalobce je vyvolána potřebou podepsat příkazy k úhradě v návaznosti na výsledky obchodních jednání v zahraničí, proto jednatel přijíždí do České republiky sporadicky. Žalovaný podle žalobce zcela nesprávně postupoval podle § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 54/1956 Sb., žalobce pak poukázal na ust. § 3 odst. 2 uvedeného zákona, podle něhož jsou zaměstnanci zaměstnavatelů, kteří mají místo výkonu práce trvale v cizině, pojištění podle tohoto zákona, mají-li trvalý pobyt na území České republiky, nebo jsou-li občany České republiky. Postavil se na stanovisko, že vztah k účasti jednatele společnosti žalobce na nemocenském pojištění je v souladu s právě tímto ustanovením, což znamená, že je zaměstnancem zaměstnavatele na území České republiky, který má místo výkonu práce trvale v cizině, navíc se nejedná o občana České republiky. Občasný příjezd jednatele žalobce do České republiky nemění nic na skutečnosti, že místem výkonu jeho práce je trvale cizina, nemá-li trvalý pobyt a ani není občanem České republiky.

O žalobě rozhodl Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 7. 6. 2004, č. j. 2 Cad 60/2004 - 30 tak, že žalobu zamítl. V odůvodnění svého rozsudku krajský soud uvedl, že v daném případě bylo zjištěno, že společník společnosti žalobce G. S. vykonával současně funkci jednatele společnosti a měl i odměnu podle mandátní smlouvy, která mu byla vyplácena ve výši 15 000 Kč, přičemž tyto vyplacené odměny žalobce zahrnoval i do svých mzdových nákladů. Uvedené odměny byly vypláceny v hotovosti každý měsíc, a to v českých korunách oproti podpisu. Z toho podle krajského soudu plyne, že s ohledem na § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 554/1956 Sb. v novelizovaném znění, byl společník a jednatel G. S. u žalobce nemocensky pojištěn, neboť pro žalobce vykonával práci, za kterou byl měsíčně odměňován. Z tohoto důvodu byl tak jmenovaný současně i účasten nemocenského pojištění podle § 1 písm. d) vyhlášky č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění pracovníků a poskytování dávek nemocenského pojištění občanům ve zvláštních případech, ve znění pozdějších předpisů. Krajský soud dále uvedl, že žalobce nesprávně odkázal na postup podle § 3 odst. 2 zákona č. 54/1956 Sb., neboť uvedené ustanovení na daný případ nedopadá, protože u jednatele společnosti G. S. a nebylo prokázáno, že má místo výkonu práce trvale v Rakousku a nebylo zjištěno místo výkonu ani předmět této práce v Rakousku. Okolnost, že jednatel společnosti žalobce vykonává trvale činnost v Rakousku, nemohla být v řízení prokázána i s ohledem na skutečnost, že uvedený jednatel má pobyt v České republice v B. a vykonává zde u žalobce, který má sídlo v České republice, činnost jednatele společnosti, což je pro věc zcela rozhodné. Žalobce tak podle názoru krajského soudu nemůže mít současně místo výkonu práce trvale v cizině i v České republice.

Závěrem krajský soud poznamenal, že podle § 13 odst. 1 obchodního zákoníku, právnická osoba jedná statutárním orgánem, nebo za ni jedná zástupce. Statutárním orgánem společnosti je jeden nebo více jednatelů. I v případě udělení plné moci (správně pověření), se jednatel společnosti nemůže zbavit povinnosti, které jako jednatel – statutární zástupce společnosti má a musí je vykonávat osobně. V případě, že je sídlo žalobce na území České republiky, je proto předpoklad, že se zde nemůže jednat o přechodný výkon činnosti. O tom svědčí požadavek v § 30 odst. 3 obchodního zákoníku, kde se uvádí, že u zahraniční fyzické osoby, která se zapisuje do obchodního rejstříku jako osoba oprávněná jednat jménem podnikatele, se vyžaduje doklad o povolení pobytu v České republice, takže se předpokládá výkon práce v České republice, nikoliv v zahraničí, jak je podle názoru krajského soudu zcela účelově uvedeno v mandátní smlouvě. Má se tedy za to, že statutární orgán musí mít v České

republiky pobyt, který nevylučuje, aby statutární orgán byl s to jednat jménem právnické osoby, z čehož krajský soud učinil závěr, že G. S. vykonával činnost v Rakousku pouze přechodně, což nemohlo mít vliv na jeho pojištění. Okolnost, že zde jmenovaný vykonává činnost jednatele, vyplývá i z toho, že podal žádost o prodloužení doby platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem účasti ve společnosti žalobce a má zde i bydliště. V obchodním rejstříku má též G. S. zapsáno místo bydliště v B., tedy v České republice.

Podáním došlým krajskému soudu dne 30. 6. 2004 podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel má za to, že krajský soud se řádně s jeho námitkami nevypořádal, bral v úvahu pouze skutečnosti uváděné žalovanou, které nebyly ani řádně prokázány a tyto pak uvádí jako prokazané. Závěry krajského soudu pak pokládá stěžovatel za nesprávné a právně nepodložené. Za důležité považuje stěžovatel podotknout, že krajský soud se řádně nevypořádal s otázkou činnosti jednatele, když bez bližšího odůvodnění konstatoval, že jednatel společnosti na základě mandátní smlouvy, a to bez bližší specifikace předmětu činnosti a místa výkonu práce, vykonával pro společnost činnost v rozsahu práv a povinností statutárního orgánu. Z odůvodnění rozsudku není podle stěžovatele zřejmé, z jakých okolností krajský soud předpokládá, že společník a jednatel společnosti G. S. nemá místo výkonu práce v cizině a naopak uvádí, že činnost vykonávaná v Rakousku nebyla prokázána. Stěžovatel má logicky za to, že pokud jednatel přijíždí občas do České republiky a prakticky všechny činnosti provádí podle potřeb společnosti podle mandátní smlouvy v Rakousku, jedná se o výkon trvalé činnosti v cizině a i z tohoto důvodu je nutné aplikovat ust. § 3 odst. 2 zákona č. 54/1956 Sb. Krajský soud se podle názoru stěžovatele řádně nevypořádal s tím, že jednatel společnosti žalobce sice činnost pro společnost stěžovatele vykonává, ovšem v mezích daných zákonem a prostřednictvím svého zástupce, trvale (tj. většinu činnosti) však vykonává v cizině. Občasný příjezd jednatele společnosti žalobce do České republiky, zejména k vyřízení soukromých záležitostí (např. povolení k pobytu apod.), nemění nic na skutečnosti, že místem výkonu jeho práce je trvale cizina, nemá trvalý pobyt a ani není občan České republiky. Tvrzení žalované, že „činnost jednatele obchodní společnosti se sídlem v České republice může být fakticky na území Rakouské republiky, tedy mimo území České republiky, vykonávána pouze přechodně ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 54/1956 Sb., nikoliv trvale podle § 3 odst. 2 uvedeného zákona“ nemá podle stěžovatele oporu v zákoně č. 54/1956 Sb. a ani v ostatních zákonných předpisech, kterými je v odůvodnění napadeného rozsudku argumentováno. Podle stěžovatele žádný předpis nestanoví, co se míní trvalým výkonem činnosti, stěžovatel má logicky za to, že se jedná o činnost, která je vykonávána převážně (zejména) v daném místě, tedy většinu doby. Konstatováním, že pan G. S. podal žádost o prodloužení doby platnosti víza k pobytu nad 90 dní za účelem účasti ve společnosti stěžovatele a současně skutečnost, že má i bydliště v České republice, podle názoru stěžovatele automaticky nestanoví, že místo výkonu práce je trvale v České republice a současně se podle názoru stěžovatele nejedná o novou skutečnost. Jedná se pouze o splnění zákonných povinností, souvisejících s pobytem jednatele a společníka (který byl již dříve povolen) s tím, že samotná činnost mandatáře bude dále prováděna zejména v Rakousku podle mandátní smlouvy. Z odůvodnění rozsudku krajského soudu není tedy podle stěžovatele zcela zřejmé, z jakých okolností vycházel při stanovení výkonu práce trvale. To, že je odměna vyplácena mandatáři v České republice v hotovosti, podle názoru stěžovatele nezakládá předpoklad, že je práce mandatáře a jednatele vykonávána trvale v České republice. Místo, kde si mandatář vyzvedne svou odměnu, podle stěžovatele nemá žádnou souvislost s místem, kde je vykonávána práce. Stěžovatel uzavřel, že veškerá argumentace krajského soudu je podle jeho názoru založena pouze na předpokladu, že jednatel vykonává svou činnost pro

společnost osobně a pouze nebo převážně z jejího sídla; tento předpoklad však nemá oporu v žádném právním předpisu. V průběhu řízení nebylo řádně prokázáno, že jednatel společnosti žalobce nevykonává svou činnost prakticky stále jen v zahraničí, krajský soud se přiklonil k účelnému tvrzení žalované, která tvrdí, že práce byla trvale vykonávána v České republice, zřejmě s cílem předepsat a vybrat pojistné. Z těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že činnost jednatele je specifickou činností, která vzhledem ke svému charakteru ani prakticky nemůže být pro společnost se sídlem v České republice vykonávána trvale v cizině, neboť společnost je spravována a řízena z místa sídla. I v případě, že část pravomocí jednatele přenesl G. S. na základě plné moci na M. D.u, který zajišťuje provozní záležitosti společnosti, a G. S. se věnuje obchodní činnosti, je G. S. nucen vykonávat funkci jednatele v místě sídla společnosti, aby koordinoval obě činnosti a činnost společnosti jako celku. Jedná se o přenesení a realizaci výsledků obchodních jednání, uzavírání obchodních smluv apod. O tom svědčí jeho častý pobyt v místě sídla společnosti (1x týdně) jak vyplývá z vyjádření vedoucího provozu M. D. v předchozím řízení. Nejedná se tedy o zaměstnance, který by činnost pro obchodní společnost se sídlem v České republice vykonával trvale v cizině. Tvrzení, že činnost jednatele byla vykonávána v České republice, vychází také z korespondence vedené mezi jednatelem a Okresní správou sociálního zabezpečení v Českých Budějovicích a dalších písemností, na které žalovaná poukazuje. Závěrem žalovaná uvedla, že i z plné moci sepsané v B. dne 30. 11. 1997, kterou jednatel společnosti zmocnil M. D. k jednání, zastupování a podepisování jménem zmocnitele, a to v rozsahu, který přísluší jednateři při podnikatelské činnosti společnosti, vyplývá, že činnosti jednatele v oblasti daňové, výběrů hotovosti z bankovního účtu a podepisování příkazů, nebyly na M. D. přeneseny, tudíž je jednatel vykonává sám. Žalovaná je toho názoru, že stěžovatel neprokázal důvodnost své stížnosti, a proto žalovaná nespatřuje ani důvodný návrh stěžovatele na zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud, který je vázán důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), neshledal kasační stížnost důvodnou.

Již krajský soud uvedl, že v projednávané věci jde o posouzení otázky, zda stěžovatel má povinnost uhradit dlužné pojistné na sociálním zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a penále z dlužného pojistného za období od 1. 8. 1998 do 31. 5. 2002 za jednatele stěžovatele G. S., který vykonával podle textu mandátní smlouvy ze dne 1. 6. 1998 činnost pro žalobce v Rakousku a byl za ni v České republice pravidelně stěžovatelem odměňován. Krajský soud vyšel ze správného zjištění, že společník společnosti stěžovatele G. S. vykonával současně funkci jednatele společnosti a pobíral i odměnu za výkon funkce jednatele ve výši 15 000 Kč měsíčně, přičemž tuto vyplácenou odměnu stěžovatel zahrnoval i do mzdových nákladů.

Podle § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 54/1956 Sb., ve znění pozdějších předpisů, podle tohoto zákona jsou pojištěni, pokud splňují podmínky stanovené pro účast na nemocenském pojištění a jsou činní v České republice, společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ně práci, za kterou jsou touto společností odměňováni. G. S. jako jednatel společnosti stěžovatele vykonával pro společnost práci, za niž byl odměňován částkou 15 000 Kč měsíčně, splňoval proto podmínky stanovené pro účast na nemocenském pojištění, ve smyslu vyhlášky č. 165/1979 Sb. Pokud pak G. S. vykonával pro společnost stěžovatele činnost jednatele společnosti, jejíž sídlo je

v České republice, lze vyjít z toho, že byl činný v České republice. K této otázce se již podrobně vyjádřil krajský soud, Nejvyšší správní soud proto na toto vyčerpávající a výstižné zdůvodnění pro stručnost odkazuje.

Již krajský soud správně v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že stěžovatel nesprávně odkazuje na postup podle § 3 odst. 2 zákona č. 54/1956 Sb., jež na daný případ nedopadá. Uvedené ustanovení se vztahuje na zaměstnance, kteří mají místo výkonu práce trvale v cizině a zároveň mají trvalý pobyt na území České republiky. Jednatel společnosti stěžovatele neměl trvalý pobyt na území České republiky, takže již z tohoto důvodu se na něho uvedené ustanovení nevztahuje. Uvedené ustanovení přitom stanoví pouze to, kteří zaměstnanci za splnění určitých podmínek jsou pojištěni podle zákona č. 54/1956 Sb., nelze pak z něj dovodit, že v tom případě, kdy některá z podmínek splněna není, znamená to, že zaměstnanec není podle uvedeného zákona pojištěn. Jednatel společnosti stěžovatele by byl z pojištění vyňat pouze tehdy, kdyby na něho dopadalo ustanovení § 5 zákona č. 54/1956 Sb., které pod písm. a) až f) uvádí, kdo je z pojištění podle uvedeného zákona vyňat. Žádný z těchto případů však na jednatele společnosti stěžovatele nedopadá. Se stěžovatelem pak nelze souhlasit potud, pokud se snaží pojem „místo výkonu práce trvale v cizině“ vykládat tak, že slovo trvale znamená, že jde o převažující činnost, případně většinu činnosti. Slovo „trvale“ nutno vykládat ve smyslu „pořád“, případně „neustále“. Pokud pak je nepochybné, že jednatel společnosti stěžovatele vykonává svoji činnost v České republice minimálně jedenkrát týdně, nelze vyjít z toho, že by nebyl činný v České republice.

Nejvyšší správní soud proto neshledal nezákonnost rozsudku krajského soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky tímto soudem v předcházejícím řízení (§ 103 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.) a ani nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. Stěžovatel, který nebyl v řízení úspěšný, nemá právo na náhradu nákladů řízení a právo České správy sociálního zabezpečení na náhradu nákladů řízení je v posuzované věci ze zákona vyloučeno.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu